

การประยุกต์ใช้สภาวะความเชื่อในอุดมคติตามหลักโหราศาสตร์ในการเมืองไทย

Application of Ideal State of Belief According to Astrology

in Thai Politics

พระสุวรรณหมาพทุธาภิบาล (โฮ้ว วันพืชรัตน์)¹, ศุภชัย ศุภผล², จักริ ไชยพินิจ³ และ กานต์ บุญยะกาญจน์⁴
Phra Suwanmahaphuthaphibal (Ho Wanphirat)¹, Suphachai Suphaphol²
Chakkri Chaipinit³ and Kan Boonyakanchana⁴

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Faculty of Political Science, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, Email: hosubhaddo@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แนวคิดสภาวะความเชื่อในอุดมคติด้านโหราศาสตร์ผ่านตำราโหราศาสตร์ไทย พ.ศ. 2475-2565 กับการนำมาประยุกต์ใช้ในการเมืองไทย 2) การสื่อสารทางการเมืองของชนชั้นนำด้านโหราศาสตร์ของไทย พ.ศ. 2475-2565 ในลักษณะปฏิสัมพันธ์ตัวแสดง และ 3) อิทธิพลของสภาวะความเชื่อในอุดมคติในด้านโหราศาสตร์ที่มีผลกระทบทางการเมืองไทย พ.ศ. 2475-2565. โดยการใช้เชิงคุณภาพ แบบการวิจัยเอกสาร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการตีความ และการพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า 1) แนวคิดสภาวะความเชื่อ ประกอบด้วย ความเป็นมาของการศึกษาโหราศาสตร์ส่งผลให้เกิดการพัฒนาตำราที่เพียบพร้อมไปด้วยประสิทธิภาพมีความแม่นยำและเที่ยงตรงมากขึ้น ความเชื่อเรื่องของโหราศาสตร์กับชนชั้นนำทางการเมืองไทยโหราศาสตร์ยังคงมีความสำคัญในการกำหนดกฎเกณฑ์บางอย่างที่สำคัญในทางการเมือง การตีความและการประยุกต์ใช้ความเชื่อจากตำราโหราศาสตร์ไทยมาใช้ในการแนวทางการเมืองการปกครอง ได้ถูกประยุกต์ ค้นพบ รวบรวมหลายยุคหลายสมัยจนเป็นตำราของโหราศาสตร์ชั้นครูที่นักโหราศาสตร์นำมาใช้ในการเมืองไทย 2) การสื่อสารทางการเมือง ประกอบด้วย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำกับโหรในด้านโหราศาสตร์กับการเมืองไทย ชนชั้นนำมีความใกล้ชิดกับโหรและมีความสัมพันธ์ในการขอรับคำปรึกษาทางการเมืองตามความเชื่อส่วนบุคคล ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำกับโหรในต่างประเทศด้านการเมืองคำทำนายของโหรในต่างประเทศชื่อดังมีผลกระทบให้เกิดแรงกระเพื่อมทางการเมือง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างโหรกับสื่อมวลชนและประชาชนในด้านโหราศาสตร์ทางการเมืองสื่อมวลชนเป็นกระบอกเสียงสำคัญในการเผยแพร่คำพยากรณ์ผ่านพื้นที่สื่อ และ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างโหรกับพรรคการเมือง มีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่โหรให้คำปรึกษาทางโหราศาสตร์ให้กับพรรคการเมือง และ 3) อิทธิพลของสภาวะความเชื่อ ประกอบด้วย (1) โหราศาสตร์กับการรัฐประหารทางการเมืองไทยมีความสัมพันธ์กันด้านการให้ฤกษ์ในการรัฐประหาร (2) โหราศาสตร์กับการกำหนดพิธีการที่สำคัญทางศาสนาโดยมีลักษณะของคำนำถ้อยคำของดวงดาวเพื่อการทำนาย ซึ่งมีความสำคัญต่อการเมืองการปกครอง (3) บทบาทของโหรในทางโหราศาสตร์ที่สำคัญ คือ ด้านการเป็นที่ปรึกษาและนายพิธี และ (4) อิทธิพลความเชื่อของโหราศาสตร์ไทย มี 4 ด้านที่ส่งผลกระทบต่อทางการเมืองไทยมีมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

คำสำคัญ: สภาวะความเชื่อในอุดมคติ, โหราศาสตร์, การเมืองไทย

Abstract

This research aims to study: 1) the concept of ideal belief systems in astrology through Thai astrological texts from 1932 to 2022 and their application in Thai politics; 2) the political communication of the Thai elite regarding astrology from 1932 to 2022 in terms of interactive actors; and 3) the influence of ideal belief systems in astrology on Thai politics from 1932 to 2022. The study employs qualitative research methods, specifically documentary research, using interpretative data analysis and descriptive analytic approaches.

The results of the study showed that: 1) The concept of ideal belief systems includes: (1) the history of astrological studies has led to the development of comprehensive, effective, and increasingly accurate texts; (2) the belief in astrology among Thai political elites remains significant in setting certain important political norms; (3) the interpretation and application of beliefs from Thai astrological texts in political governance have been developed, discovered, and compiled over various eras into a body of authoritative astrological texts used by astrologers in Thai politics; 2) Political communication involves: (1) the interaction between elites and astrologers in relation to astrology and Thai politics, where elites maintain close relationships with astrologers for personal political advice; (2) the interaction between elites and foreign astrologers, where predictions from renowned foreign astrologers can create political ripple effects; (3) the interaction between astrologers and the media and public, with the media playing a key role in disseminating predictions through media channels; (4) the interaction between astrologers and political parties, where astrologers provide astrological consultations to political parties; and 3) the influence of ideal belief systems includes: (1) the relationship between astrology and political coups in Thailand, specifically in providing auspicious timings for coups; (2) astrology's role in determining important religious ceremonies, including the calculation of celestial movements for predictions, which is significant for political governance; (3) the role of astrologers in astrology, including their functions as advisors and ritual officiants; (4) the influence of Thai astrological beliefs, which has impacted Thai politics in four significant ways from the past to the present.

Keywords: Ideal State of Belief, Astrology, Thai Politics

บทนำ

“โหราศาสตร์” มีรากศัพท์มาจากภาษาสันสกฤต หมายถึง การศึกษาเรื่องเวลาที่มีความเกี่ยวข้องกันระหว่างคำว่าโหราศาสตร์ตามตำราที่ปรากฏในตำรา (สรชัย ศรีนิศานต์สกุล, 2563) ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลทางสถิติตัวเลขในเรื่องของการเคลื่อนไหวเชิงดาราศาสตร์ บริบทของพระอาทิตย์ดวงจันทร์ดาวเคราะห์หลักการของโหราศาสตร์จะมีความเชื่อในเรื่องของดวงชะตาของมนุษย์ที่มีความเกี่ยวพันตามหลักการปกครองและบุคคลเหล่านั้น เป็นผู้ปกครองของชนชั้นนำทางการเมืองและชนชั้นนำทางศาสนาหรือคนหรือคณะบุคคลทั่วไป เช่น ในอดีตที่ผ่านมา หลักการพยากรณ์ของโหราศาสตร์ก่อนที่จะมีการประสูติขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อนประสูติก็ปรากฏชนชั้นนำทางความเชื่อของศาสนาพราหมณ์ในขณะนั้น ทำนายตามหลักโหราศาสตร์ว่าจะเป็นผู้ยิ่งใหญ่ ใน 2 เรื่อง เรื่องแรก ได้แก่ หากเป็นนักปกครองจะเป็นพระมหากษัตริย์ที่

ยิ่งใหญ่ของโลกหรือเป็นพระมหากษัตริย์ที่มีความรู้ความสามารถยิ่งใหญ่เรื่องที่สองหากเป็นผู้นำทางด้านศาสนาจะเป็นศาสดาที่มีความยิ่งใหญ่ในโลก ซึ่งปัจจุบันนั้น ก็คือ ศาสนาพุทธตั้งที่บัญญัติไว้ในพุทธชาดกและมีการสืบทอดแนวคิดความเชื่อที่มีหลักฐานปรากฏไว้ในพระไตรปิฎกของศาสนาพุทธ (สาคร สังฆะณา, 2557) การศึกษาโหราศาสตร์และการทำนายทายทักในเชิงโหราศาสตร์ในเรื่องต่าง ๆ ไม่เฉพาะที่ปรากฏในเรื่องของการเมืองเพียงอย่างเดียวเท่านั้น การใช้หลักโหราศาสตร์ในการพยากรณ์และการทำนายในเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง สังคม สุขภาพ ในระดับปัจเจกบุคคล หรือคณะบุคคลกลุ่มบุคคล ส่วน รากศัพท์ของคำว่า “Astrogy” เป็นศัพท์ที่ปรากฏในภาษาอังกฤษและมีรากศัพท์มาจากภาษากรีกสองคำ “Astrow” หมายความว่าดวงดาว กับ “Logos” ซึ่งหมายถึง ถ้อยคำหรือคำพูดซึ่งเป็นร่วมกันว่าเป็นการพูดเกี่ยวกับดวงดาวด้านการพยากรณ์ (สุพัตรา สุภาพ, 2518)

ในห้วงประวัติศาสตร์การเมืองไทย ดูเหมือนว่าความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์จะยึดโยงเกี่ยวพันกับการตัดสินใจหลายเรื่องอย่างแยกไม่ออก ทั้งการดูฤกษ์ยาม สืบเสาะมรดก หรือการทำพิธีกรรมในวันสำคัญ แม้จะมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า แต่โหราศาสตร์แทรกซึมอยู่ในทุกองูของสังคมไทย และยังมีเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญ ก็คล้ายว่าโหราศาสตร์จะอยู่เบื้องหลังความเป็นไปเสมอมา ขนชั้นปกครองของไทยต่างก็อาศัยความรู้ทางโหราศาสตร์ในการคาดคะเนเหตุการณ์และการดำรงชีวิตประจำวัน ตั้งแต่การวางชัยภูมิที่ตั้งพระราชวังหรือการจัดวางรูปแบบกองทัพ การหาฤกษ์ภายใน เพื่อกำหนดเวลาที่เหมาะสมในการทำพิธีกรรมหรือกิจกรรมทางการเมือง เช่น การขึ้นครองราชย์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในรัชกาลที่ 4 บทบาทของโหราศาสตร์ก็ค่อย ๆ ลดลงและแทนที่ด้วยความคิดแบบวิทยาศาสตร์จนเกิดการปฏิวัติในปี พ.ศ. 2475 บทบาทของโหราศาสตร์ก็เริ่มเปลี่ยนไปจากเดิมที่จำกัดในราชสำนักและชนชั้นปกครองสู่บทบาทในสาธารณะมากขึ้น นอกจากสัญลักษณ์อย่าง กองทัพ อาวุธยุทโธปกรณ์ อย่างปืนและรถถัง อีกเรื่องที่ว่ากันว่ามักจะถูกกล่าวถึงทุกครั้งที่มีการทำรัฐประหาร นั่นคือ โหราศาสตร์หรือโหราจารย์ที่เข้ามาทำนายทายทัก หรือบางครั้งเป็นโหรคู่ใจช่วยกำหนดฤกษ์ยามการทำรัฐประหาร รวมถึงความเคลื่อนไหวครั้งสำคัญ ๆ ในประวัติศาสตร์การเมืองไทย (เทพย์ สาริกบุตร, 2513) โดยจากสถิติเรื่องราวของโหราจารย์กับการเมือง ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ครั้งสำคัญ ๆ ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2552)

อนึ่ง ตำราโหราศาสตร์ไทยที่มีมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน อาทิเช่น ตำราพิชัยสงคราม ตำราโหราศาสตร์ ตำราโหราพยากรณ์ ตำราโหราพรหมชาติ ตำราโหราศาสตร์ เหล่านี้เป็นเสมือนเครื่องมือชี้ทางให้กับโหรหรือนักทำนายต่าง ๆ ได้ใช้ในการทำนายดวงชะตาของบ้านเมืองให้เป็นไปตามหลักตำราโหราศาสตร์ต่าง ๆ ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันมีการพัฒนาตำราโหราศาสตร์ขึ้นมากมาย ซึ่งตำราโหราศาสตร์ไทยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นการคิดเชิงประยุกต์ที่มีการเปลี่ยนรูปแบบของตำราโหรมาเรื่อย ๆ ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง โดยนักโหราศาสตร์หลาย ๆ ท่านและมีความแม่นยำที่แตกต่างกันไปในขณะเดียวกัน ตำราโหรเหล่านี้ก็เป็นเสมือนเครื่องชี้ทางที่นักทำนายได้ใช้ในการทำนายระบบสถาบันการเมืองและเป็นเสมือนส่วนประกอบหนึ่งที่ทำให้ชนชั้นนำหรือชนชั้นปกครองมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องของโหราศาสตร์มากขึ้น เนื่องจากตำราเหล่านี้ได้ถูกใช้มาตั้งแต่อดีตพัฒนาปรับปรุงมาเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบันมีคำทำนายเกิดขึ้นมากมายที่มักถูกต้องและตรงตามตำราโหรที่ได้จะทำนายไว้ตำราโหรจึงเป็นตัวแปรสำคัญหนึ่งที่เป็นเสมือนเครื่องมือของผู้ทำนายในการทำนายให้มีความถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น (สิงห์โต สุริยาอารักษ์, 2511)

ในเชิงพัฒนาการนี้ผู้วิจัยเห็นประเด็นในเรื่อง “การประยุกต์ใช้สภาวะความเชื่อในอุดมคติตามหลักโหราศาสตร์ในการเมืองไทย” แนวคิดสภาวะความเชื่อในอุดมคติด้านโหราศาสตร์ไทยกับการนำมาประยุกต์ใช้ในการเมืองไทย การสื่อสารทางการเมืองของชนชั้นนำด้านโหราศาสตร์ของไทยในลักษณะปฏิสัมพันธ์ตัวแสดงอิทธิพลของสภาวะความเชื่อในอุดมคติในด้านโหราศาสตร์ที่มีผลต่อการบริหารราชการแผ่นดินหรือการกำหนดนโยบายสาธารณะของชนชั้นนำทางการเมืองไทย จึงมุ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลแนวคิดความเชื่อและ

หลักการของโหราศาสตร์ไทยต่อบริบทการเมืองการปกครองของประเทศไทยตั้งแต่อดีตยันปัจจุบันผ่านตำราโหราศาสตร์ของไทย เพื่อจะชี้ให้เห็นว่า บทบาทความเชื่อความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างและแนวทางการตัดสินใจในเรื่องของการบริหารราชการแผ่นดินการกำหนดนโยบายสาธารณะมีความเชื่อมโยง เกี่ยวข้องกับหลักการของโหราศาสตร์ไทยอย่างไรบ้าง ตลอดจนเป็นการศึกษาบทบาทอิทธิพลของชนชั้นนำทางการเมืองในการชี้แนะและเสนอแนะแนวทางให้กับชนชั้นนำทางการเมือง ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารและชนชั้นนำทางด้านโหราศาสตร์ที่มีอิทธิพลอย่างมาก ต่อหลักการความเชื่อของชนชั้นนำทางการเมืองไทยในอดีตถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดสภาวะความเชื่อในอุดมคติด้านโหราศาสตร์ผ่านตำราโหราศาสตร์ไทย พ.ศ 2475-2565 กับการนำมาประยุกต์ใช้ในการเมืองไทย
2. เพื่อศึกษาการสื่อสารทางการเมืองของชนชั้นนำด้านโหราศาสตร์ของไทย พ.ศ 2475-2565 ในลักษณะปฏิสัมพันธ์ตัวแสดง
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของสภาวะความเชื่อในอุดมคติในด้านโหราศาสตร์ที่มีผลกระทบทางการเมืองไทย พ.ศ 2475-2565

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดสภาวะเกี่ยวกับความเชื่อด้านโหราศาสตร์

สำหรับสังคมไทยนั้น ความเชื่อที่คนไทยยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิตและส่วนใหญ่มาจากความเชื่อด้านศาสนาและความเชื่อด้านโหราศาสตร์ เป็นต้น โดยเมื่อมีความเชื่อเกิดขึ้นจะเกิดความรู้สึกที่คล้อยตามหรือเห็นด้วยหรือเห็นเป็นจริงแค่นั้น ด้วยความเชื่อของมนุษย์ส่วนมากเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เพื่อสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นมีผลต่อวิถีชีวิตมนุษย์ ความเชื่อเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในสังคม ย่อมประกอบไปด้วย ความเชื่อที่สมาชิกในสังคมยึดถือหรือใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เป็นการยอมรับในความคิดการกระทำและการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่เชื่อว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้อง เป็นสิ่งที่ไว้วางใจ ไม่จำเป็นต้องเป็นความจริงที่ตรงตามหลักและเหตุผลหรือหลักวิทยาศาสตร์ ซึ่งความเชื่อในสังคมต่าง ๆ อาจเหมือนหรือแตกต่างกันได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละสังคมคุณประโยชน์และให้โทษ โดยจักรราศีและลักษณะบุคคลเชื่อในธรรมชาติ เช่น การพยากรณ์อากาศปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ต่าง ๆ เชื่อในสิ่งที่เหนือธรรมชาติมองไม่เห็น เช่น คาถาอาคมเวทย์มนต์ต่าง ๆ ทั้งนี้ มนุษย์มีความผูกพันกับความเชื่อเพราะความเชื่อทำให้มนุษย์มั่นใจสบายใจรู้สึกปลอดภัยต่อการดำรงชีวิตเพื่อเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคต (เทพย์สาริกบุตร, 2511) วิชาโหราศาสตร์ ในปัจจุบันมีคนรวบรวมตำราขึ้นเป็นตำราทางโหราศาสตร์ก็จะใช้สำหรับในการศึกษาวิชาโหราศาสตร์โดยทั่วไปมีอยู่ด้วยกันหลายวิชาเช่นเลข 7 ตัวเลข 12 ตัวกราฟแบบนโปเลียน ไพ่ป๊อก เสี่ยงทาย พรหมชาติ เป็นต้น

แนวคิดรายละเอียดตำราในโหราศาสตร์ไทย

โหราศาสตร์เป็นวิชาที่มีความละเอียดจะต้องใช้การสังเกตพิจารณากันจริง ๆ ไม่ใช่เห็นตำราแล้วก็เข้าใจทันทีเพราะภาษาศาสตร์ของตำราในโหราศาสตร์นั้นยากมากและมีกฎเกณฑ์มากมายคำสอนก็เป็นเฉพาะโคลง คำกลอน วิชาโหราศาสตร์แต่เดิมที่มีอยู่เฉพาะพราหมณ์ ซึ่งเป็นไพร่ประจำพระองค์พระเจ้าแผ่นดินหรือผู้ครองนครเท่านั้นหาใช้มีอยู่สำหรับบุคคลทั่วไป ดังปรากฏอยู่ ณ บัดนี้ไม่และการพยากรณ์ของโหรในสมัยโบราณก็พยากรณ์แก่ผู้ที่ทราบเวลาเกิดที่แน่นอนเท่านั้น วิชาโหราศาสตร์เพิ่งตกมาถึงประชาชนทั่ว ๆ ไป เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้เปิดหอสมุดแห่งชาติขึ้น และผู้ที่มีคัมภีร์หรือตำราต่าง ๆ ก็นำมามอบให้แก่หอสมุดหอสมุดก็เปิดโอกาสให้แก่ประชาชนเข้ายืมอ่านและ

คัดลอกตำราได้ด้วยเหตุนี้วิชาโหราศาสตร์จึงออกไปสู่ประชาชนทั่ว ๆ ไปแต่ก็มีผู้รู้จักยังไม่แพร่หลายเนื่องจากวิชาโหราศาสตร์เป็นวิชาละเอียดอ่อน สับสน มีคำยากมาก ผู้เรียบเรียงรวบรวมตำราขึ้นมาก็มากและมีราคาแพง (เว็บโหราศาสตร์มาตรฐาน, 2567)

ลักษณะของการอ่านตีความ มีดังนี้ (อรอนงค์ อิงขาน, 2566)

1. การแปลความ หมายถึง การแปลเรื่องราวเดิมให้ออกมาเป็นคำใหม่หรือแบบใหม่ แต่ยังคงรักษาเนื้อหาและความสำคัญของเรื่องราวเดิมไว้ครบถ้วน
2. การตีความ หมายถึง การนำความหมายเดิมมาเรียบเรียงใหม่ โดยการค้นหาและเปรียบเทียบทั้งความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อยจนสามารถสรุปความได้
3. การขยายความ เป็นการขยายความคิดโดยใช้จินตนาการเพื่อขยายข้อเท็จจริงที่มีอยู่ ซึ่งอาจเป็นการคาดคะเนหรือประเมินผล

แนวคิดการประยุกต์

การคิดประยุกต์จะเกิดขึ้นเพราะปัญหาที่มีจำกัด สมองจะพยายามนำสิ่งที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาโดยวิธีการทดแทนคุณสมบัติ สมองจะทำการเทียบเคียงโมทัศน์เชิงนามธรรมเพื่อหาตัวร่วมหรือคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกันของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่เพื่อหาความเป็นไปได้ในการนำมาทดแทน สมองอาจจะใช้วิธีการต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาโดยการหาสิ่งทดแทน อาทิการใช้วิธี “ลองผิดลองถูก” เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ถ้าวิธีการที่ใช้ไม่ ประสบความสำเร็จจะมีการเปลี่ยนไปใช้วิธีการอื่นแทน โดยสมองนำความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เรารู้ว่า กฎ หลักการ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น สิ่งของนั้นคืออะไร รู้ว่า เมื่อใดจึงต้องใช้กฎนี้ รู้ว่า จะต้องนำมาใช้ได้อย่างไรเมื่ออยู่ในสถานการณ์ใด และเป็น การเฉพาะเจาะจง ความรู้ที่เรามีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะช่วยให้เราตัดสินใจในเรื่องที่เกิดขึ้นได้ดีกว่าไม่มีความรู้และจะดียิ่งขึ้น ถ้าไม่เพียงแต่มีความรู้ แต่สามารถประยุกต์ความรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม สิ่งใหม่ ๆ มากมายเกิดจากการประยุกต์ความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นสิ่งที่ใช้ประโยชน์ได้ การประยุกต์ช่วยให้เกิดการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองเป้าหมายใหม่ วัตถุประสงค์ใหม่ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2561)

ทฤษฎีเกี่ยวกับชนชั้นนำทางการเมืองไทย

แนวคิดเกี่ยวกับชนชั้นนำเป็นเรื่องของการตัดสินใจในเรื่องใหญ่ใหญ่ล้วนแต่กระทำโดยประชากรส่วนน้อยที่เป็นชนชั้นนำเหล่านั้นในแต่ละกลุ่มสังคมอาจจะมีความเป็นมาหรือการก่อสร้างมาจากเงื่อนไขที่ไม่เหมือนกันอาทิเช่น การยึดครอง การปฏิวัติ การควบคุมปัจจัยการผลิต แต่เมื่อถึงที่สุดแล้วกลุ่มคนเหล่านี้มักจะ เป็นผู้กุมอำนาจและชี้ขาดในสังคม ในทัศนคติของนักทฤษฎีชนชั้นนำมีความเชื่อว่า ไม่มีกลไกหรืออุดมการณ์ใดที่จะสามารถป้องกันการครอบงำของสังคมจากกลุ่มของชนชั้นนำได้ และเนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ของชนชั้นนำมักจะมีทั้งอำนาจและการจัดตั้ง มีความชัดเจนในทางการเมืองตลอดจนคุณสมบัติเฉพาะตัวที่เด่น และยังมีการสืบทอดฐานะในการครอบงำทางสังคมได้อย่างต่อเนื่อง (ประยูร พลอารีย์, ม.ป.ป.)

อนึ่ง การทบทวนวรรณกรรมชนชั้นนำที่ผู้วิจัยใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ก็อย่าง คือ การศึกษาบทบาทอิทธิพลของชนชั้นนำด้านโหราศาสตร์ที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการเมืองการปกครองไทยและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างชนชั้นนำทางการเมือง เนื่องจากชนชั้นนำทางการเมืองไทยแต่ละบุคคลจะมีความเชื่อส่วนบุคคลในเรื่องของโหราศาสตร์ ฉะนั้น ชนชั้นนำทางการเมืองไทยไม่ว่าจะเป็นนายกรัฐมนตรีหัวหน้าคณะรัฐมนตรีประหารหัวหน้ารัฐบาลคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ตลอดจนข้าราชการระดับสูงล้วนแล้วแต่มีความเชื่อเฉพาะบุคคลที่ไม่เท่ากันหรือไม่มีเลยก็เป็นได้ ส่วนความเชื่อด้านโหราศาสตร์ของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นชนชั้นนำด้านโหราศาสตร์ล้วนแล้วแต่เป็น ผู้ที่ได้รับการยอมรับคำทำนายคำพยากรณ์ข้อเสนอแนะย่อมส่งผลในทางการเมืองไทยทั้งสิ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้สภาวะความเชื่อในอุดมคติตามหลักโหราศาสตร์ในการเมืองไทย” นี้ กำหนดให้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการทบทวนวรรณกรรมและวิจัยข้อมูลด้านเอกสาร แบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยเชิงคุณภาพที่ต้องการข้อมูลและรูปแบบ ผู้วิจัยจึง กำหนดให้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการตีความ (Interpretative) และการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analytic) โดยกำหนดประเด็น การวิจัยตามวัตถุประสงค์ ด้วยการหาข้อมูลเชิงลึก

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นข้อมูลดิบ ข้อมูลส่วนนี้ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสารที่สำคัญ โดยการเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารชั้นต้น เช่น ประกาศจากสมาคมโหราศาสตร์ต่าง ๆ ในการอบรมความรู้ด้านโหราศาสตร์กับการเมือง เอกสารเกี่ยวข้องกับโหราศาสตร์กับการเมืองในปัจจุบัน

2. การสำรวจเอกสาร (Document Surveys) เป็นการสำรวจและศึกษาค้นคว้าจากเอกสารด้านตำราวิชาการ งานเขียนสื่อสิ่งพิมพ์ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ วารสารและ จุลสาร ทั้งที่เป็นของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน บทความในหนังสือพิมพ์ทั้งรายวันรายสัปดาห์ ข้อมูลจากเว็บไซต์ (Web Site) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัย และเก็บข้อมูลจากเอกสารชั้นรองโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- หนังสือหรือบทความเกี่ยวกับการเมืองและโหราศาสตร์
 - ตำราโหราศาสตร์เพื่อนำมาใช้ในการตีความถึงความเกี่ยวข้องในการนำมาประยุกต์ใช้ทางการเมือง
 - วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับโหราศาสตร์และโหราศาสตร์ทางการเมือง
 - การเก็บข้อมูลจากคำทำนายและคำพยากรณ์ของโหรที่ใช้ในการทำนายเกี่ยวข้องกับการเมือง
- เก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ที่มีข่าวเกี่ยวกับเรื่องของโหราศาสตร์และการเมืองเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องของโหราศาสตร์และการเมือง รวมถึงประวัติของโหรในแง่มุมต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าวิจัย มาจัดทำให้เป็นระบบและหาความหมาย แยกแยะองค์ประกอบ รวมทั้งการเชื่อมโยงและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเพื่อที่จะนำไปสู่การตีความ (Hermeneutic) โดยการนำเอาหลักการวิภาษวิธี (Dialectic) นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยแนวคิดทฤษฎีในการวิเคราะห์ข้อมูลและศึกษาผลการวิจัยของการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามแนวกรอบการวิจัยอย่างละเอียดครบรอบด้าน

ผลการวิจัย

1. แนวคิดสภาวะความเชื่อในอุดมคติด้านโหราศาสตร์ผ่านตำราโหราศาสตร์ไทย พ.ศ 2475-2565 กับการนำมาประยุกต์ใช้ในการเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่า

1.1 ความเป็นมาของการศึกษาโหราศาสตร์และตำราโหร โดยสรุปแล้วการผูกดวงสำหรับโหราศาสตร์ไทยนั้นก็คือการจำลองภาพของจักรวาล พร้อมด้วยตำแหน่งของดาวพระเคราะห์ต่าง ๆ ที่อยู่ในแต่

ละราศี ณ. วันเวลาที่กำหนดนั้น การผูกดวง ในทางโหราศาสตร์ไทยมี 3 ลักษณะคือดวงพิชัยสงคราม ดวงราศี หรือโดยทั่วไปเรียกว่าดวงราศี จักรและดวงสมมุติ สำหรับดวงพิชัยสงครามนั้นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ ในหลักเกณฑ์ของตำราโหรคือ คัมภีร์สุริยาตร์อย่างดีและการผูกดวงแบบราศีจักรจะแสดงแต่ตำแหน่งของ ดวงดาวโดยไม่ต้อง คำนึงถึงเรื่ององศาลิปดาของดาวดวงใด ๆ ในขณะที่ดวงสมมุติเป็นการผูกดวงโดยคำนวณ แบบเฉลี่ย จากปฏิทินโหร ซึ่งต้องใช้หลักเกณฑ์สุริยาตร์

1.2 ความเชื่อเรื่องของโหราศาสตร์และตำราโหรกับชนชั้นนำทางการเมืองไทย แบ่งประเด็นสำคัญ ในการสนทนาในบทสัมภาษณ์นี้เกี่ยวกับโหราศาสตร์ไว้ออกเป็น ประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 เรื่องพิธีกรรมสำคัญทางโหราศาสตร์ อาทิเช่น การก่อสร้างสิ่งสำคัญภายในเมืองที่ เกิดขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันอาศัยฤกษ์ยามที่สำคัญของดวงเมืองใช้ในการก่อสร้างอาทิเช่นการสร้างเสาหลัก เมือง การสร้างสะพาน เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 การใช้สัญลักษณ์ทางความเชื่อเข้ามาส่งเสริมประชาธิปไตยมากขึ้นหรือใช้คำว่า โหราธิปไตยเข้ามาใช้ในการเมืองการปกครองของประเทศไทยมากขึ้นโดยมีโหราศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ ประชาธิปไตยมากขึ้น

ประเด็นที่ 3 เรื่องโหราทางฝั่งชนชั้นนำเดิม และโหรฝั่งประชาธิปไตยซึ่งมีอุดมคติที่ต่างกันจึง พยายามที่จะสร้างความขัดแย้งและต่อสู้กันในด้านของอุดมการณ์และความเชื่อโดยใช้เคล็ดลับและยุทธวิธี ต่าง ๆ ในศาสตร์ของโหรในการแก้ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของดวง เมือง

ประเด็นที่ 4 เรื่องโหราศาสตร์ทางการเมืองที่แทรกซึมอยู่ในวรรณกรรมตั้งแต่สมัยอยุธยา เช่น เรื่องราชาธิราช เป็นต้น

ประเด็นที่ 5 เรื่องที่นักวิชาการต่างประเทศที่ให้ความสนใจในการวิเคราะห์ เรื่องโหราศาสตร์ ทางการเมืองของไทยอาทิ เช่น เบญจามิน เอ.วัตสัน นักวิชาการที่สนใจวิเคราะห์ประวัติศาสตร์การเมืองไทย ช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองผู้เขียนหนังสือ “อวสานสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในสยาม “เพื่อแสดงให้เห็นว่า ก่อนที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองมีการปล่อยข่าวลือในหมู่ประชาชนเรื่องคำทำนายอายุ 150 ปีของกรุงรัตนโกสินทร์และราชวงศ์จักรีและพอมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจริง ๆ ทำให้ชาวบ้านเข้าใจว่า ตรงกับคำพยากรณ์ซึ่งสิ่งนี้เป็นการใช้โหราศาสตร์ในรูปแบบของข่าวสารเพื่อส่งสารออกไปว่าเกิดความ เปลี่ยนแปลงกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต

ประเด็นที่ 6 เรื่องที่โหรฝ่ายชนชั้นนำใหม่ได้ใช้ยุทธวิธีการถือเคล็ดลับทางโหราศาสตร์ในการจัด พิธีเฉลิมฉลองรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างความศักดิ์สิทธิ์และเพื่อปล้ำงอุดมคติของกลุ่มโหรชนชั้นนำเดิมที่พยายาม รักษาไว้ซึ่งระบอบเดิมคือระบอบกษัตริย์ของไทย

1.3 การตีความจากตำราโหราศาสตร์ไทยกับการประยุกต์ใช้ความเชื่อจากตำราโหราศาสตร์ในการ นำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติทางการเมืองไทย โดยสรุป ตำราโหราศาสตร์ที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ตำราเหล่านี้ได้ถูกประยุกต์ ดัดแปลง ค้นพบ รวบรวมหลายยุคหลายสมัย จนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นธรรมดาของ โหราศาสตร์ชั้นครูที่นักโหราศาสตร์นำมาใช้ในการศึกษาหาความรู้ นักโหราศาสตร์ที่มีชื่อเสียงหลายท่านจะใช้ ตำรับตำราเหล่านี้ในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องของโหราศาสตร์ในแต่ละศาสตร์ที่มีความแตกต่างกันไปแต่ละ ตำราที่มีและจะใช้ตำราเหล่านี้ผสมผสานกันในการดูดวงชะตาซึ่งความถนัดของแต่ละโหรนั้นจะมีความแตกต่าง กันไปแต่ละตำราที่มีและจะใช้ตำราเหล่านี้ผสมผสานกันในการดูดวงชะตาซึ่งความถนัดของแต่ละโหรนั้นจะมีความแตกต่างกันไปโหรบางท่านใช้การดูดวงแบบตัวเลข โหรบางท่านใช้การดูดวงแบบระบบดวงดาว โหรบาง ท่านใช้การดูดวงแบบสากลและนักโหราศาสตร์บางท่านใช้การดูดวงแบบฟิสิกส์ เป็นต้น ดังนั้นตำรา

โหราศาสตร์ที่หลากหลายแบ่งออกเป็นตามคัมภีร์ศาสตร์ต่าง ๆ ที่มีตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันเป็นตำราที่สร้างคุณค่าและสามารถนำมาเป็นต้นแบบในการเรียนรู้ของนักโหราศาสตร์รุ่นต่อ ๆ ไปได้เสมอ

2. การสื่อสารทางการเมืองของชนชั้นนำด้านโหราศาสตร์ของไทย พ.ศ 2475-2565 ในลักษณะปฏิสัมพันธ์ตัวแสดง ผลการวิจัยพบว่า ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างตัวแสดงเกี่ยวกับโหราศาสตร์ทางการเมืองจึงมีความสัมพันธ์กันผู้วิจัยจึงได้แบ่งปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงในด้านโหราศาสตร์ออกเป็น 4 ส่วนโดยอธิบายได้ดังต่อไปนี้

2.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำกับโหรในด้านโหราศาสตร์กับการเมืองไทย สรุปได้ว่าสถานะความสัมพันธ์และความใกล้ชิดของปัญญาชนทางโหราศาสตร์กับชนชั้นนำทางการเมืองนั้นมากกว่าแค่การให้คำปรึกษาการรับคำทำนายหรือแค่การพยากรณ์ดวงชะตาการมีเรื่องของความเป็นลูกศิษย์ความเป็นอาจารย์ซึ่งเป็นความใกล้ชิดสนิทใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำที่ได้รับเพื่อให้ได้ดังที่ตนเองปรารถนาและสิ่งที่จะสรุปได้จากข้อมูลข้างต้นที่ได้อธิบายไปแล้วนั้นในประเด็นเรื่องการทำรัฐประหารไม่ใช่เรื่องที่ไม่มีการวางแผนหรือคิดจะทำก็ลงมือทำเลย เช่น ที่นายทหารผู้ทำรัฐประหารได้กล่าวต่อหน้าสาธารณชนแต่เป็นเรื่องของการวางแผนที่ใช้ระยะเวลายาวนานมากพอสมควร และอาจกล่าวได้ว่าจากปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นข้างต้นจึงเป็นลักษณะของปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากการร่วมมือกันในลักษณะที่ตึงเครียดได้ว่าชนชั้นนำจะเข้ามาเพื่อสนิทสนมกับโหรในรูปแบบที่ต้องการให้โหรเป็นที่ปรึกษาส่วนตัวคอยให้คำแนะนำทำบุญร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์อื่น ๆ ที่ใกล้ชิดกัน ดังนั้นคำพูดของโหรถึงการตัดสินใจในการดูดวงโดยใช้ศาสตร์ของโหรนั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของชนชั้นนำทางการเมืองมากพอสมควร อาทิเช่น การให้ฤกษ์ในการรัฐประหารที่สำคัญและผู้ที่ต้องการรัฐประหารทุกคนจะต้องมีฤกษ์ในการรัฐประหารทั้งสิ้นเนื่องจากเป็นความเชื่อตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2.2 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำกับโหรในต่างประเทศกับการเมืองไทย พบว่า ความสัมพันธ์ของชนชั้นนำกับโหรในต่างประเทศด้านการเมือง คือ คำทำนายหมอดูอิที่หรือนางส่วย ส่วย วิน (Daw Swe Swe Win) และ คำทำนายหมอดูซาน ซาร์ นิโบ (San Zami Bo) จากประเทศเมียนมาร์ ซึ่งสรุปได้ว่า โหรในต่างประเทศด้านการเมืองที่ผลิตคำทำนายและคำพยากรณ์ออกมา ซึ่งปรากฏอยู่ในพื้นที่สาธารณะสามารถสร้างแรงกระเพื่อมให้กับผู้คนในสังคมได้เสมอ เพราะเหตุการณ์ข้างต้นเป็นเครื่องยืนยันให้เห็นว่าเรื่องของโหราศาสตร์สิ่งเหนือธรรมชาติ การทำนายและการพยากรณ์ ในครั้งหนึ่งเป็นที่พึ่งและเป็นคำชี้แนะในอีกทางหนึ่งก็เป็นประเด็นหยิบยกให้เกิดการนำมาโจมตีฝ่ายตรงข้ามได้ ซึ่งการโจมตีฝ่ายตรงข้ามด้วยประเด็นเรื่องความเชื่อทางโหราศาสตร์หรือด้วยความเชื่อในสิ่งนี้ธรรมชาติในทางหนึ่งเป็นการลดความชอบธรรมในตัวของผู้ที่ถูกโจมตีด้วยความรู้สึกของความมั่งงายความไม่ทันสมัย ซึ่งคำทำนายของหมอดูสามารถสร้างความรู้สึกหวั่นไหวให้กับสังคมได้

2.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างโหรกับสื่อมวลชนและประชาชนในด้านโหราศาสตร์ทางการเมืองไทยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในการอธิบายดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 1 โหรที่เป็นสื่อมวลชนในการทำนายเพื่อเป็นความรู้ต่อประชาชน แบ่งเป็น คำทำนายของโหรฟองसन จามรจันทร์ โหรเก่งกาจ จงใจพระ ได้รับฉายาโหรสข (คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ) ส่วนที่ 2 หน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำคำพยากรณ์ของโหรเผยแพร่สู่ประชาชน คือ แบ่งเป็น คอลัมน์แม่หมอสัมผัสเล่นของโหรฟองसन จามรจันทร์ ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ และ คอลัมน์ศาสตร์แห่งโหรของหนังสือพิมพ์ มติชนซึ่งสรุปได้ว่า อิทธิพลของโหราศาสตร์จากสื่อมวลชนนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นกระบอกเสียงในการให้ประชาชนเชื่อถือจากเหตุการณ์ดังกล่าวที่ ธานินทร์ กรัยวิเชียรออกกฎหมายสั่งห้ามมาตรา 42 ห้ามโหรทำนายดวงเมืองดวงรัฐบาลนั้นแสดงให้เห็นว่าโหรมีบทบาทสำคัญมากในทางการเมืองและเป็นเหมือนกระบอกเสียงที่สามารถกล่อมเกลாதาสังคมให้กับประชาชนได้ผ่านสื่อมวลชน

2.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างโหรกับพรรคการเมือง สถานะความสัมพันธ์และความใกล้ชิดระหว่างปัญญาชนทางโหราศาสตร์กับพรรคการเมืองทั้ง 2 พรรคการเมืองใหญ่ ๆ ที่เป็นคู่ตรงข้ามกันถึงแม้ว่าทั้ง 2

พรรคจะมีอุดมการณ์หรือความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกันแต่สิ่งที่ทั้งสองพรรคมีความเหมือนกัน คือ การที่มีผู้มีความรู้ทางโหราศาสตร์เป็นที่ปรึกษาชี้แนะและพรรคการเมืองทั้ง 2 พรรคมีสถานะความสัมพันธ์เป็นปัญหามาทางโหราศาสตร์และไม่ต่างจากชนชั้นนำทางการเมืองที่ใช้บริการจากโหรหรือหมอดู เช่นกัน จากอิทธิพลของสภาวะความเชื่อในอุดมคติในด้านโหราศาสตร์ที่มีผลกระทบทางการเมืองไทย และปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นทั้ง 4 ส่วนที่ได้กล่าวมา คือปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำกับโหรในด้านโหราศาสตร์กับการเมืองไทย, ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำกับโหรในต่างประเทศด้านการเมือง, ปฏิสัมพันธ์ระหว่างโหรกับสื่อมวลชนและประชาชนในด้านโหราศาสตร์ทางการเมือง, ปฏิสัมพันธ์ระหว่างโหรกับพรรคการเมืองจะเห็นได้ว่าปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ระหว่างโหรกับตัวแสดงต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาโดยส่งผลให้เห็นว่าปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างโหรและตัวแสดงที่ได้กล่าวมานั้นเป็นอิทธิพลทางการเมืองการสื่อสารทางการเมืองรูปแบบหนึ่งที่ส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการเมืองการปกครองของไทย

3. อิทธิพลของสภาวะความเชื่อในอุดมคติในด้านโหราศาสตร์ที่มีผลกระทบทางการเมืองไทย พ.ศ 2475-2565 ผลการวิจัยพบว่า

3.1 โหราศาสตร์กับการรัฐประหารทางการเมืองไทย โดยการรัฐประหารมีความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับโหราศาสตร์ในเรื่องของความเชื่อในการดูฤกษ์ยามในการรัฐประหารตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันจะเห็นว่าชนชั้นนำหรือผู้นำหลายคนมีโหรประจำตัวและหากต้องการใหญ่ในบ้านเมืองสถานการณ์สำคัญ อาทิ เช่น การรัฐประหารซึ่งเหตุผลสำคัญของการรัฐประหารนั้นไม่ได้มาจากมิติด้านโหราศาสตร์หรือเพียงอย่างเดียวที่เป็นปัจจัยสำคัญแต่ปัจจัยหลักเกิดจากเหตุผลทางการเมืองในมิติต่าง ๆ แต่ในขณะเดียวกันที่โหราศาสตร์เข้ามามีความเกี่ยวข้องกับการรัฐประหารนั้นเนื่องจากผู้นำหลายคนมักจะมีเชื่อในเรื่องของฤกษ์ดี, ฤกษ์ที่เป็นมงคลฤกษ์, ฤกษ์ที่ทำการใหญ่แล้วจะสำเร็จ ดังนั้น โหราศาสตร์ในมิติของการรัฐประหารนั้นจึงเป็นมิติที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมิติเดียวคือเรื่องของการทำนายและการวางแผน เรื่อง ฤกษ์สำคัญในการที่จะทำการรัฐประหารจากรายละเอียดที่ผู้วิจัยได้แบ่งไว้ถึงเกี่ยวกับเรื่องที่สำคัญในการทำการรัฐประหารจะเห็นได้ว่าผู้นำทุกคนมีการตรวจสอบดวงชะตาตรวจสอบเมืองก่อนที่จะมีการทำการรัฐประหารเกิดขึ้นอีกทั้งยังมีการตรวจวันและเวลาในการที่จะค้นหาฤกษ์ที่ทำการรัฐประหารให้เกิดความสำเร็จอีกด้วย

3.2 โหราศาสตร์กับการกำหนดพิธีการที่สำคัญทางศาสนาและทางการเมืองการปกครองของไทย การตีความทางโหราศาสตร์ของโหรและหมอดูแต่ละสำนักแต่ละบุคคลมีผลต่อความเชื่อและการถ่ายทอดอธิบายต่อให้กับผู้คนที่อยากศึกษาและผู้คนที่เชื่อในโหราศาสตร์ซึ่งจากข้อมูลข้างต้นมีทั้งโหรและหมอดูที่สนับสนุนหรือใช้ดวงเมืองในรัชกาลที่ 1 และกลุ่มโหรและหมอดูที่เห็นต่างออกไปจากกลุ่มแรกโดยอยากให้เกิดการย้ายเมืองหลวงเพื่อที่จะได้กำหนดวันกำหนดฤกษ์ใหม่ที่ดีกว่าเดิมหรือแก้ปัญหาจากตัวเมืองในรัชกาลที่ 1 ได้ ความเจริญรุ่งเรืองทางดาราศาสตร์และโหราศาสตร์สร้างความศรัทธาให้กับประเทศไทยตั้งแต่อดีตเป็นต้นมาเกิดการติดต่อกับต่างประเทศโหราศาสตร์ในสำนักราชวงศ์ไม่เคยห่างหายถึงแม้จะมีระบอบการปกครองที่เปลี่ยนไปแล้วก็ตามและบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของหัวในราชสำนักคือทำหน้าที่คำนวณการโคจรของดวงดาวเพื่อการทำนายและพยากรณ์ถวายคำอธิบายแก่พระมหากษัตริย์หรือผู้ปกครองในเวลานั้นซึ่งมีความสำคัญต่อการปกครอง โหราศาสตร์ในราชสำนักยุคหลัง ๆ เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชพิธีต่าง ๆ ที่ยังคงอยู่เช่นพระราชพิธี 12 เดือน เป็นพระราชพิธีที่พระมหากษัตริย์ต้องปฏิบัติซึ่งที่มาของพระราชพิธี 12 เดือนนั้นมีที่มา 2 อย่างคือมาจากตำราไสยศาสตร์ที่นับถือพระเป็นเจ้าอิศวร นารายณ์

3.3 บทบาทของโหรในทางโหราศาสตร์ที่สำคัญต่อการเมืองการปกครองไทย บทบาทของโหรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีบทบาทที่สำคัญในทางการเมืองอยู่ 2 มิติหลัก คือ 1) บทบาทในด้านของการเป็นที่ปรึกษาในด้านโหราศาสตร์กับความเชื่อและแนวทางปฏิบัติที่มีผลกระทบต่อการเมืองและการปกครองจะสังเกตได้ว่าโหรแต่ละท่านที่เป็นผลทางการเมืองตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันจะมีลักษณะภายนอกที่คล้ายคลึง

กันคือ (1) มีอาชีพและการทำงานที่มั่นคงอยู่แล้ว อาทิ เช่น เป็นแพทย์ เป็น นักการเมือง, หน่วยงาน, ข้าราชการระดับสูง เป็นปัญญาชน แต่ในขณะเดียวกันบุคคลเหล่านั้นก็จะมีลักษณะภายนอกที่คล้ายคลึงกันอีกคือ (2) บุคคลเหล่านี้มักจะมีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านโหราศาสตร์และใช้ในการทำนายเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยที่ไม่ได้ใช้อาชีพโหราหรือนักโหราศาสตร์เป็นอาชีพหลัก และมีความรู้เรื่องโหราศาสตร์ในระดับที่เรียกว่าผู้เชี่ยวชาญและสามารถทำนาย พยากรณ์วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำด้วยลักษณะภายนอกที่น่าเชื่อถือทั้งในเรื่องของหน้าที่การทำงานความรู้และการศึกษาของโหราเหล่านั้น จึงเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้โหราแต่ละท่านได้มีโอกาสที่จะเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการทำนายและพยากรณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ของบ้านเมืองในลักษณะที่เป็นเฉพาะทาง 2) บทบาทด้านการเป็นนายพิธีในการปฏิบัติพิธีที่สำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นสิริมงคลของประเทศชาติ นอกเหนือจากโหราเหล่านั้นจะมีความรู้ทางโหราศาสตร์แล้วโหราบางท่านในอดีตยังต้องสามารถเป็นนายพิธีหรือเป็นผู้ดำเนินพิธีกรรมในการทำพิธีที่สำคัญของประเทศได้อีกด้วย อาทิเช่นพิธีกรรมในลักษณะของการวางศิลาฤกษ์ พิธีกรรมในลักษณะของนคราสถาน โหราบางท่านจะต้องมีความรู้ในเรื่องของคัมภีร์ไสยเวทย์ หรือสามารถทำพิธีกรรมทางศาสนาร่วมควบคู่ไปกับการดูดวงทางโหราศาสตร์ได้ด้วยจะเห็นได้ว่าโหราแพทย์ สาริกบุตร เป็นโหราที่มีชื่อเสียงในอดีตซึ่งท่านเป็นทั้งนักการเมืองและเป็นทั้งนักโหราศาสตร์ในขณะเดียวกันท่านยังสามารถที่จะเป็นนายพิธีในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ที่สำคัญของประเทศได้อาติ เช่น การคิดค้นการดูฤกษ์ยามในการวางเสาหลักเมืองหรือการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการเสริมสร้างความ เป็นสิริมงคลหรือเสริมดวงให้กับประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้น โหราวรินทร์ ก็มีลักษณะนั้นเช่นเดียวกัน ท่านจึงสามารถที่จะสร้างช่วงพระเจ้ายาล้านนาขึ้นเพื่อใช้ในการสะเดาะเคราะห์กรรมของประเทศขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่

3.4 อิทธิพลความเชื่อของโหราศาสตร์ไทยที่ส่งผลกระทบด้านการเมืองไทย นักโหราศาสตร์มีบทบาทสำคัญ ต่อประเทศชาติตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านของการเป็นที่ปรึกษาการพยากรณ์และคำทำนายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้ในการสร้างเมืองโดยอาศัยโหราศาสตร์เป็นรากฐานแห่งการวางผังฐานดวงเมืองซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบันอิทธิพลที่เกิดขึ้นจากโหราศาสตร์จึงมีผลกระทบทางด้านการเมืองการปกครองของประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าอิทธิพลของโหราศาสตร์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ ระหว่างโหราศาสตร์กับการเมืองไทยโดยมีผลกระทบที่เกิดขึ้นทางด้าน

ด้านที่ 1 ผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านการวางแผนการจัดการสภาพแวดล้อมของศาสตร์ด้านฮวงจุ้ยกับสภาพแวดล้อมภายนอกให้สัมพันธ์กันทางการเมืองตามความเชื่อตามหลักโหราศาสตร์รวมถึงความเกี่ยวข้องกับฤกษ์ยามและพิธีการที่เป็นสิริมงคลและสำคัญ ต่าง ๆ

ด้านที่ 2 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากคำพยากรณ์ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มปัญญาชน

ด้านที่ 3 ผลกระทบที่เกิดขึ้นในการเผยแพร่องค์ความรู้ทั้งด้านโหราศาสตร์ทางการเมืองให้กับประชาชนทั่วไปได้รับรู้ผ่านสื่อหรือการสื่อสารมวลชน จากนักโหราศาสตร์หรือโหราผู้มีความรู้ด้านการเมือง

ด้านที่ 4 ผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านความรู้สึกของการพยากรณ์ต่อการตัดสินใจในแนวทางทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นนำหรือปัญญาชน

อภิปรายผล

1. แนวคิดสภาวะความเชื่อในอุดมคติด้านโหราศาสตร์ผ่านตำราโหราศาสตร์ไทยกับการนำมาประยุกต์ใช้ในการเมืองไทย ความเชื่อเรื่องของโหราศาสตร์และตำราโหรกับชนชั้นนำทางการเมืองไทยโหราศาสตร์มีความสำคัญกับการเมืองตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันโหราศาสตร์จึงนับว่าเป็นศาสตร์หนึ่ง ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงทางความเชื่อและความศรัทธาให้กับดวงเมืองและดวงของผู้นำทางการเมือง ในบริบทของปัญญาชนทางโหราศาสตร์ที่ทำหน้าที่ทั้งผลิตและเผยแพร่คำทำนายคำพยากรณ์ซึ่งเป็นชุดการอธิบายทาง

โหราศาสตร์เพื่ออธิบายถึงเหตุการณ์ทางการเมือง ซึ่งการเผยแพร่คำทำนายคำพยากรณ์ของโหรและหมอดูเป็นการสร้างหรือทำให้เกิดขึ้นในพื้นที่สาธารณะของสังคม ไม่ใช่การบังคับให้เชื่อแต่เป็นการสร้างให้เกิดความเชื่อในหมู่ผู้คน เพื่อเป้าหมายสุดท้ายคือการได้รับความยินยอมของผู้คนในสังคม เพื่อสร้างระบอบใหม่ให้เกิดขึ้น การได้มาซึ่งความยินยอม เป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้าง แต่การสร้างและใช้ชุดคำอธิบายทางโหราศาสตร์ในสังคมของประเทศไทยเป็นไปได้โดยง่าย เพราะมีพื้นฐานความเชื่อในเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติผูกพันมายาวนาน การได้มาซึ่งความยินยอมจากกลุ่มคนในสังคมกลุ่มอื่น ๆ เป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าการก้าวขึ้นสู่อำนาจของระบอบใหม่จะมีความมั่นคงมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพระครูสุภัทรวิชานกุล และคณะ (2563) ที่ศึกษางานวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักโหราศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา ในประเด็นของสถานะความเชื่อในอุดมคติด้านโหราศาสตร์ผ่านตำราโหราศาสตร์ไทยกับการนำมาประยุกต์ใช้ในการเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่า การสงเคราะห์และแนะนำให้ผู้รับคำทำนายปฏิบัติตนในเรื่องการให้ทาน รักษาศีล และเจริญภาวนาการนำหลักคำสอนพระพุทธศาสนาในการประยุกต์ใช้กับหลักโหราศาสตร์ของโหราจารย์ การแนะนำใช้ประชาชนเลี้ยงชีพที่สุจริต ดำเนินชีวิตโดยไม่ประมาท คุณค่าของโหราศาสตร์ ได้แก่ การวางแผนการดำเนินชีวิต การสร้างขวัญกำลังใจ การคำปรึกษา การเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และประโยชน์ของวิชาโหราศาสตร์ คือ การทำให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น การดำรงชีพอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ความเข้าใจเรื่องกฎแห่งกรรม และความเพียรพยายามด้วยตนเอง และสอดคล้องกับการศึกษาของรุจิกาญจน์ สานนท์ และคณะ (2560) จากการศึกษางานวิจัย เรื่องการบูรณาการโหราศาสตร์กับจิตวิทยาให้คำปรึกษาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อผ่านตำราโหราศาสตร์ไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการบูรณาการโหราศาสตร์กับจิตวิทยาให้คำปรึกษาในประเทศไทยเพราะหากตีความจากตำราโหรที่ได้ศึกษาในงานวิจัยชิ้นนี้แล้วจะทำให้ทราบว่าความเชื่อของโหราศาสตร์ไทยมีตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันผ่านตำราโหราศาสตร์ที่ได้ทำการศึกษาและจะค้นพบว่าโหราศาสตร์มีความเชื่อมโยงกับการเมืองผ่านการให้คำปรึกษาของโหรต่อชนชั้นนำทางการเมือง โดย ผลการวิจัยมีดังนี้ มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความซับซ้อนทางความคิดและจิตใจแนวทางการบูรณาการโหราศาสตร์กับจิตวิทยาให้คำปรึกษาในประเทศไทย อีกทั้ง โดยมีเป้าหมาย คือ เพื่อช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาให้ได้พบแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เพื่อนำไปแก้ไข ปัญหาชีวิตของตนและคนใกล้ชิด และเพื่อนำไปสู่การบรรลุประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

2. การสื่อสารทางการเมืองของชนชั้นนำด้านโหราศาสตร์ของไทยในลักษณะปฏิสัมพันธ์ตัวแสดงอภิปรายผลได้ว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำกับโหรในด้านโหราศาสตร์กับการเมืองไทย สถานะความสัมพันธ์และความใกล้ชิดของปัญญาชนทางโหราศาสตร์กับชนชั้นนำทางการเมืองการทหารนั้นมีมากกว่าแค่การให้คำปรึกษาการรับคำทำนายหรือแค่การพยากรณ์ดวงชะตาการมีเรื่องของความเป็นลูกศิษย์ความเป็นอาจารย์ในการให้คำปรึกษาและการพยากรณ์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำกับโหรในต่างประเทศด้านการเมืองคำทำนายของโหรสามารถสร้างแรงกระเพื่อมให้กับผู้คนในสังคมได้เสมอ เพราะเหตุการณ์ข้างต้นเป็นเครื่องยืนยันให้เห็นว่าเรื่องของโหราศาสตร์สิ่งเหนือธรรมชาติ การทำนายและการพยากรณ์ซึ่งคำทำนายของหมอดูสามารถสร้างความรู้สึกหวั่นไหวให้กับสังคมได้ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างโหรกับสื่อมวลชนและประชาชนในด้านโหราศาสตร์ทางการเมืองสำหรับในส่วนของปฏิสัมพันธ์ระหว่างโหรกับสื่อมวลชนและประชาชนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในการอธิบายดังต่อไปนี้ ส่วนที่ 1 โหรที่เป็นสื่อมวลชนในการทำนายเพื่อเป็นความรู้ต่อประชาชน ส่วนที่ 2 หน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำคำพยากรณ์ของโหรเผยแพร่สู่ประชาชน ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างโหรกับสื่อมวลชนและประชาชนในทางการเมืองนั้นพบว่าสื่อมวลชนสามารถเป็นกระบอกเสียงในการพยากรณ์คำทำนายทางการเมืองให้กับประชาชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญเรือน พันธุ์พิระพิชัย และพิชญ์ พงษ์สวัสดิ์ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างโหราศาสตร์กับการทำรัฐประหารในเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่าความเชื่อในอุดมคติของชนชั้นนำทางการเมืองและสื่อสารทางการเมืองของชนชั้นนำด้านโหราศาสตร์ของไทย

ในลักษณะดังกล่าวทำให้ทราบว่าโหราศาสตร์มีความสำคัญกับการรัฐประหารในมิติของการให้ฤกษ์ยามจากโหรหรือนักโหราศาสตร์ในการรัฐประหาร บทความชิ้นนี้ชี้ให้เห็นว่า ชุดคำอธิบาย องค์ความรู้ และคำทำนาย คำพยากรณ์ทางโหราศาสตร์ บทบาทหน้าที่ของปัญญาชนทางโหราศาสตร์ไม่ได้หยุดนิ่งหรือไม่ได้มีความสำคัญในทางการเมืองไทยในแง่ของการทำรัฐประหาร แต่ในทางกลับกันชุดคำอธิบาย คำทำนาย คำพยากรณ์และบทบาทหน้าที่ของปัญญาชนทางโหราศาสตร์ล้วนแต่มีความเคลื่อนไหวในโลกสมัยใหม่ของการเมืองไทยผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงประเด็นของปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างโหราศาสตร์และการเมืองไทยในมิติของตัวแสดงซึ่งงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำกับโหรที่มีปฏิสัมพันธ์กันในด้านของการตรวจดวงเมืองและดวงผู้นำก่อนการรัฐประหารของไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

3. อิทธิพลของสภาวะความเชื่อในอุดมคติในด้านโหราศาสตร์ที่มีผลกระทบทางด้านการเมืองไทย อภิปรายผลได้ว่า โหราศาสตร์กับการรัฐประหารทางการเมืองไทย โหราศาสตร์เข้ามามีความเกี่ยวข้องกับการรัฐประหารนั้นเนื่องจากผู้นำหลายท่านมักมีความเชื่อในเรื่องของฤกษ์ดี, ฤกษ์ที่เป็นมงคลฤกษ์, ฤกษ์ที่ทำการใหญ่แล้วจะสำเร็จ ผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านความรู้สึกของการพยากรณ์ต่อการตัดสินใจในแนวทางทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นนำหรือปัญญาชน แบ่งออกเป็น 4 มิติ มิติที่ 1 ผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านการวางแผนการจัดการสภาพแวดล้อมของศาสตร์ด้านฮวงจุ้ยกับสภาพแวดล้อมภายนอกให้สัมพันธ์กันทางการเมืองมิติที่ 2 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากคำพยากรณ์ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มปัญญาชนมิติที่ 3 ผลกระทบในการเผยแพร่องค์ความรู้ทั้งด้านโหราศาสตร์ทางการเมืองให้กับประชาชนทั่วไปได้รับรู้ผ่านสื่อหรือการสื่อสารมวลชน จากนักโหราศาสตร์หรือโหรผู้มีความรู้ด้านการเมือง มิติที่ 4 ผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านความรู้สึกของการพยากรณ์ต่อการตัดสินใจในแนวทางทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นนำหรือปัญญาชน อิทธิพลทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองโดยใช้ชุดความคิดทางโหราศาสตร์อธิบายให้กับประชาชนหรือกลุ่มคนที่เป็นชนชั้นนำได้เข้าใจนั้นนับว่าเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาสังคมอย่างหนึ่งที่มีส่วนในการที่จะครอบงำการตัดสินใจของคนได้ทางการใช้จิตวิทยาทางสังคมของโหรหรือนักโหราศาสตร์ที่ใช้ในการทำนายเหตุการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสรชัย ศรีนิศานต์สกุล (2563) จากการศึกษางานวิจัย เรื่อง อิทธิพลของโหราศาสตร์ในสังคมและการเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่า ในประเด็นของอิทธิพลของสภาวะความเชื่อในอุดมคติในด้านโหราศาสตร์ที่มีผลกระทบทางด้านการเมืองไทย ทำให้ทราบว่าอิทธิพลด้านรัฐประหาร ด้านการกำหนดพิธีกรรมทางศาสนา ด้านบทบาทของโหรต่อการเมือง ด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านความรู้สึกของการพยากรณ์ต่อการตัดสินใจในแนวทางทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นนำหรือปัญญาชน โหราศาสตร์ดำรงอยู่คู่สังคมไทยมายาวนานโดยเฉพาะบทบาทของโหราศาสตร์กับการเมือง การปกครอง นับตั้งแต่โบราณกาล ชนชั้นปกครองของไทยต่างก็อาศัยความรู้ทางโหราศาสตร์ใน การคาดคะเนเหตุการณ์ และการดำรงชีวิตประจำวัน ตั้งแต่การวางชัยภูมิที่ตั้งพระราชวังหรือการจัด วางรูปแบบกองทัพ การหาฤกษ์พามาเพื่อกำหนดเวลาที่เหมาะสมในการทำพิธีกรรมหรือกิจกรรม ทางการเมือง เช่น การขึ้นครองราชย์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในรัชกาลที่ 4 บทบาทของโหราศาสตร์ก็ค่อย ๆ ลดลงและแทนที่ด้วย ความคิดแบบวิทยาศาสตร์ จนเกิดการปฏิวัติในปี พ.ศ. 2475 บทบาทของโหราศาสตร์ก็เริ่ม เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่จำกัดในราชสำนักและชนชั้นปกครองสู่บทบาทในสาธารณะมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะมีการทำวิจัยในลักษณะที่เป็นการทำวิจัยเชิงปริมาณผสมควบคู่กับการทำวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการศึกษาในประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องกับมิติของโหราศาสตร์และการเมืองอาทิ เช่น โหราศาสตร์กับการเมืองในมิติของความพึงพอใจต่อการพยากรณ์ของโหรต่อชนชั้นนำทางการเมือง หรือ ทศนคติด้านโหราศาสตร์กับความคิดเห็นของผู้นำทางการเมือง เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการนำงานวิจัยเกี่ยวกับ

โหราศาสตร์มาทำการศึกษากันเพิ่มมากขึ้นก็จะทำให้โหราศาสตร์เป็นมากกว่ามิติของการพยากรณ์ดวงชะตาธรรมดาแต่จะทำให้โหราศาสตร์มีความเกี่ยวข้องกับทางการเมืองมากขึ้นและทำให้มีผู้สนใจโหราศาสตร์ทางการเมืองมากขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาถึงมุมมองที่กว้างขึ้นของโหราศาสตร์ไทย

2. ศาสตร์ของโหราศาสตร์ควรมีการเพิ่มเติมหลักสูตรในการเรียนรู้และศึกษามากขึ้นเพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับประชาชน, โหรและชนชั้นนำ ในการเปิดกว้างที่จะได้รับการศึกษา และเพื่อให้โหราศาสตร์มีความเป็นวิชาการมากขึ้น ยังผลให้เกิดการทำงานวิจัยเกี่ยวกับโหราศาสตร์และการเมืองเพิ่มขึ้นมีคนใส่ใจ เข้าใจถึงประเด็นของการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์ของโหราศาสตร์กับการเมืองในมิติที่หลากหลายและมีผลทำให้โหราศาสตร์มีความเป็นวิชาการและมโนทัศน์ความรู้ใหม่เป็นศาสตร์ที่น่าเชื่อถือมากกว่าการพยากรณ์ดวงชะตาที่เน้นการใช้ความเชื่อในอุดมคติแต่เพียงอย่างเดียว

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2561). *การคิดเชิงประยุกต์*. กรุงเทพฯ: Success Publisher.
- ขวัญเรือน พันธุ์พิริยะ และ พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างโหราศาสตร์กับการทำรัฐประหารในเมืองไทย. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 4(2), 115-132.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2552). *หนึ่งศตวรรษ: รัฐธรรมนูญและรัฐประหารกับการเมืองสยามประเทศไทยจากกบฏ ร.ศ. 130 ถึงรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 หรือประชาธิปไตยกับอำมาตยาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- เทพย์ สาริกบุตร. (2511). *โหราศาสตร์ปริทรรศน์ ภาค 1*. กรุงเทพฯ: เกษมบรรณกิจ.
- เทพย์ สาริกบุตร. (2513). *โหราศาสตร์ปริทรรศน์ (จันทร์วิวินิจฉัย ฉบับมาตรฐาน)*. กรุงเทพฯ: อุตสาหกรรม.
- ประยูร พลอารีย์. (ม.ป.ป.). *คัมภีร์สูตรพระเคราะห์สนธิ*. กรุงเทพฯ: โรงเรียนโหราศาสตร์กรุงเทพ.
- พระครูสุภัทรวชิรานุกุลและคณะ. (2563). การประยุกต์ ใช้หลักโหราศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา*, 11(2), 410-426.
- รุจิกาญจน์ สานนท์ และคณะ. (2560). การบูรณาการโหรา ศาสตร์กับจิตวิทยาให้คำปรึกษาในประเทศไทย *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 7(3), 1-15.
- เว็บโหรเลขศาสตร์มาตรฐาน. (2567). *โหราศาสตร์คืออะไร*. ค้นเมื่อ 5 มกราคม 2567, จาก <https://www.mahamongkol.com/content.php?id=418>
- สรชัย ศรีนิศานต์สกุล. (2563). *อิทธิพลของโหราศาสตร์ในสังคมและการเมืองไทย (รายงานผลการวิจัย)*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สาคร สังฆะนา. (2557). การศึกษาการพยากรณ์กับการให้คำปรึกษาเชิงพุทธ เพื่อบำบัดความเครียดของผู้มารับบริการจากสมาคมโหรภาคเหนือ. *Rajabhat Chiang Mai Research Journal*, 15(1), 137-145.
- สิงห์โต สุริยาอารักษ์. (2511). *แนวทางการศึกษาวิชาโหราศาสตร์ไทยเบื้องต้น ผูกดวงชาตาพยากรณ์*. กรุงเทพฯ: สุขสะอาด.
- สุพัตรา สุภาพ. (2518). *สังคมและวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อรอนงค์ อิงขำนิ. (2566). การตีความและสื่อความหมายในบทเพลงไทย. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(11), 363-380.